

พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก

ความหมาย

พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก (Bangkokian Museum) เกิดขึ้นได้จากการเสียสละของ รองศาสตราจารย์ วราพร สุรวดี เจ้าของบ้านซึ่งได้มอบบ้านและที่ดิน เพื่อทำพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีชีวิต เชื่อมโยงในการถ่ายทอดประวัติความเป็นมาของคนบางกอกใน แถบบางรักในอดีตกับปัจจุบัน เป็น 1 ใน 26 แห่ง ของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่เปิดให้ประชาชนเข้าชม ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เปิดวันพุธถึงวันอาทิตย์ เวลา 10:00–17:00 น.

ความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย

วันที่ 19 กันยายนของทุกปีเป็นวัน “พิพิธภัณฑ์ไทย” สืบเนื่องจาก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน ทรงเปิดพิพิธภัณฑสถานหอคองคอเดีย เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2417 หอคองคอเดียนี้ภายหลัง เรียกว่า ศาลาสหทัยสมาคม

ครั้งนั้นมีเจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค) ขณะมีบรรดาศักดิ์เป็นพระยา และนายเฮนรี อาลาบาสเตอร์ ชาวอังกฤษ จัดแสดงสิ่งของต่าง ๆ ให้ประชาชนชม ในงานเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 21 พรรษา ซึ่งเป็นปีที่ทรงมีลิตธิสมบูรณในการบริหารราชการแผ่นดิน สิ้นสุดหน้าที่ผู้สำเร็จราชการของสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) และทรงมีหมายประกาศให้บุคคลภายนอก ส่งของมาร่วมจัดแสดงด้วย อาทิเช่น เครื่องทองรูปพรรณเก่าใหม่ต่าง ๆ ฝ้านุ่งห่มฝีมือช่างชาวสยาม เครื่องดนตรี รูปปั้น รูปหล่อ รูปแกะสลัก และภาพเขียน เครื่องอาวุธ รวมทั้งของแปลกประหลาด เสร็จงานแล้วก็ส่งคืนเจ้าของ หรือจำหน่ายให้แก่ผู้สนใจ ดังนั้นจึงมีสิ่งของเพียงเล็กน้อยที่ตั้งแสดงอย่างถาวร

ในราว พ.ศ. 2430 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้ย้ายการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ที่หอคองคอเดีย มายังพระที่นั่ง 3 องค์ ในพระราชวังบวรสถานมงคล หรือ วังหน้าคือ พระที่นั่งคิวโมกขพิมาน พระที่นั่ง พุทไธสวรรย์ และ พระที่นั่งอิศราวินิจฉัย พ.ศ. 2431 ยกฐานะขึ้นเป็น กรมพิพิธภัณฑสถานสังกัดกระทรวงธรรมการ

พิพิธภัณฑ์แห่งแรกของไทยเป็นพิพิธภัณฑ์ส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ 4 ในพระบรมมหาราชวัง ณ พระที่นั่ง “ประพาสพิพิธภัณฑ” ซึ่งใช้เป็นที่จัดแสดงสิ่งของต่าง ๆ ให้แขกบ้านแขกเมืองได้ชมเป็นครั้งคราว ตั้งแต่ พ.ศ. 2394 โดยทรงแปลคำว่า “พิพิธภัณฑ” จากภาษาอังกฤษว่า “museum” ซึ่งเกิดขึ้นในยุโรป ตั้งแต่ ค.ศ.1682 (พ.ศ.2225) คำว่า “พิพิธ” หมายถึง “ต่าง ๆ กันหลากหลาย” “ภัณฑ” หมายถึง “สิ่งของเครื่องใช้”

คนทั่วไปมักจะเข้าใจว่า พิพิธภัณฑเป็นแหล่งรวบรวมและจัดแสดงศิลปะโบราณวัตถุ เนื่องจากในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้รวบรวมโบราณวัตถุไปไว้ยังพิพิธภัณฑสถานวังหน้า แนวการจัดแสดงจึงเริ่มเปลี่ยนไปจากการจัดแสดงสิ่งของหลากหลายมาเป็นเฉพาะทางประวัติศาสตร์โบราณคดีมากขึ้น จนกลายเป็นแนวทางการจัดพิพิธภัณฑสถานส่วนใหญ่ในเวลาต่อมา

ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานได้พัฒนาและมีบทบาทสำคัญกว้างไกลขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกและความเพลิดเพลินแก่สาธารณชนเกี่ยวกับวัตถุที่มีคุณค่าทางวิชาการ วัฒนธรรม ศิลปะ วิทยาศาสตร์ (ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต) รวมถึงท้องฟ้าจำลอง พิพิธภัณฑพืช สัตว์บก สัตว์น้ำ ประวัติศาสตร์ เทคโนโลยี มนุษย์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เปิดโอกาสให้บุคคลและชุมชนจัดตั้งพิพิธภัณฑท้องถิ่น นอกเหนือจากพิพิธภัณฑสถานที่ริเริ่มโดยพระมหากษัตริย์

ดังนั้นแนวทางการจัดแสดงพิพิธภัณฑสมัยใหม่ จึงมิใช่เป็นการมองผ่านกระจกของตู้จัดแสดงหรืออ่านเรื่องราวจากแผ่นป้ายนิทรรศการซึ่งใช้เทคโนโลยีแสงสีเสริมให้ตื่นตาน่าสนใจแต่อย่างใด หากเป็นการจัดแสดงในพื้นที่จริงของครอบครัวหรือชุมชน อาคารหรือสิ่งของเครื่องใช้ก็เป็นของใช้จริงใน

ชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและภูมิปัญญาของผู้คนในแต่ละท้องถิ่น

ความเป็นมาของพิพิธภัณฑชาวบางกอก

เจ้าของบ้านเดิมคือรองศาสตราจารย์วราพร สุรวดี อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยกบ้านที่อยู่อาศัยให้กรุงเทพมหานครพร้อมที่ดิน 1 ไร่ 25 ตารางวา เมื่อ พ.ศ. 2547 ด้วยความมุ่งหวังที่จะให้เป็นพิพิธภัณฑที่มีชีวิตชีวาจนผู้เข้าชมสามารถสัมผัสได้ ถึงครอบครัวคนเชื้อสายจีนที่พำนักในย่านถนนเจริญกรุง กรุงเทพมหานคร (บางกอกยุคหนึ่ง) ว่าเป็นอย่างไ

ตรอกสะพานยาวเดิมเป็นคลองขุดขนาดเล็กไม่มีชื่อ ตั้งต้นมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาคั่นอาณาเขตด้านข้างระหว่างสถานกงสุลโปรตุเกสและสถานกงสุลอังกฤษซึ่งปัจจุบันเป็นไปรษณีย์กลางบางรัก ร้านค้าตั้งเรียงรายริมสองฝั่งคลอง เมื่อเริ่มตัดถนนเจริญกรุง ในสมัยรัชกาลที่ 4 ซึ่งเป็นถนนสายแรกในประเทศไทย ร้านค้าย้ายไปอยู่ริมถนนหมด ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการปรับปรุงขยายถนนเจริญกรุงจากถนนลูกรังเป็นถนนลาดยาง คลองเริ่มตื้นเขินพายเรือไม่ได้ จึงมีการสร้างสะพานไม้กว้างประมาณเมตรครึ่งเดินแทน สะพานที่ทำให้เกิดเป็นชอยเรียกว่า “ตรอกสะพานยาว” นี้สร้างขึ้นภายหลังน้ำท่วมกรุงเทพ ๓ ครั้งใหญ่ เมื่อ พ.ศ. 2460

เมื่อนางสอวาง สุรวดี มารดาของรองศาสตราจารย์วราพร สุรวดี เริ่มสร้างบ้านก่อนที่จะเป็นพิพิธภัณฑ์ในปัจจุบัน ประมาณ พ.ศ.2479 หน้บ้านยังเป็นสะพานไม้ยาวอยู่ จน พ.ศ. 2491 จึงมีการรื้อสะพานไม้ออกสร้างเป็นถนนคอนกรีต แต่ยังคงเรียกว่า ตรอกสะพานยาวเหมือนเดิม

พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอกตั้งอยู่บ้านเลขที่ 273 ซอยเจริญกรุง 43 (ตรอกสะพานยาว) ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

ส่วนประกอบของพิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก

อาคารทั้งหมดประกอบด้วยเรือน 4 หลัง มีรั้วล้อมโดยรอบ ซุ้มประตูหน้าบ้านเป็นบานไม้เปิด 2 ซ้าง แต่ละบานติดกรอบไม้ลายทแยงสามเหลี่ยมอย่างมีศิลป์

อาคารหลังที่ 1 สร้างตามแบบสถาปัตยกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากยุโรปอันเป็นที่นิยมในยุคนั้น คือเป็นเรือนไม้ 2 ชั้น หลังคาเป็นทรงปั้นหย่า มุงกระเบื้องว่าวสีแดงและมีจั่วด้านหน้าซ้อนเหลื่อมกัน หน้าจั่วหนึ่งแต่งลายสีเหลี่ยมประดับเส้นโค้งไขว้ และอีกหน้าจั่วเป็นบานเกล็ดระบายลม ผังหน้าบ้านเป็นไม้ทาสีเลียนแบบผนังก่ออิฐถือปูนฝีมือช่างชาวจีน มีห้องต่าง ๆ 7 ห้องราคาค่าก่อสร้างตอนนั้น ประมาณ 2,400 บาท

หน้าต่างเป็นบานไม้เปิด 2 ซ้าง และบานหน้าต่างแต่ละบานมีบานเกล็ดแบบบานกระทุ้งเปิดยกขึ้นโดยใช้ขอเหล็กสับค้ำยันไว้ที่ทำให้แดดยามบ่ายไม่ส่องเข้ามาในห้องและกันฝนตกพริ้ว ๆ ได้ มีลูกกรงเหล็กเป็นซี่ตามแนวตั้งเพื่อกันขโมยทั้งชั้นล่างและชั้นบน เหนือบานหน้าต่างเป็นกรอบกระจกสี เวลาแดดส่องทำให้เกิดเงาเป็นสีที่พื้นห้องหน้าต่างห้องโถงชั้นบนติดบันได เป็นหน้าต่างแบบฝรั่งเศสคือแบบเปิดบานตั้งแต่พื้นห้องขึ้นไปโดยมี

ลูกกรงสูงแค่อว ทำให้อากาศพัดผ่านเย็นสบาย

ชั้นล่างยกพื้นเหนือพื้นดินด้วยบันได 3 ชั้น ด้านซ้ายเป็นห้องรับแขกมีชุดรับแขกบุนวม ที่ผนังด้านหนึ่งตั้งเปียโนของนางสอวาง สุรวดี ซึ่งเป็นของขวัญจากคุณตาของท่าน เมื่อครั้งเป็นนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์ มีตู้กระจกเก็บเครื่องแก้วเจียรระโนแบบต่าง ๆ ขวดไวน์ มุมหนึ่งตั้งเครื่องเล่นแผ่นเสียงชนิดใช้เข็มกับแผ่นเสียงร้อง ตู้มาจากเมืองจีนของคุณตาเป็นลายคู่กันซ้ายขวา ตู้นอกใส่เครื่องถ้วยชาจีน ตู้ในแสดงเครื่องใช้ต้อนรับแขก เช่น เครื่องพวงแก้ว ถาดเตี้ยบุหรี ตรงข้ามตู้มุกเป็นโต๊ะกระจกฐานกระจกตั้ง สำหรับดูความเรียบร้อยของการแต่งกายก่อนออกจากบ้านและเป็นที่เก็บร่ม หมวก ไม้เท้า

ติดกับห้องรับแขกเป็นห้องอาหารซึ่งมีประตูออก 2 ทาง ประตูหนึ่งติดกับชานที่เดินออกมาจากห้องครัวได้ อีกประตูหนึ่งต่อกับห้องโถง ที่ผนังห้องมีตู้เก็บจานชาม ชุดเซรามิกส์ลวดลายแบบยุโรป ช้อนส้อม มีดเคลือบเงาสำหรับชุดอาหารฝรั่ง โต๊ะรับประทานอาหารขนาดใหญ่

ชั้นล่างด้านขวาเป็นห้องแสดงหนังสือเรียนของนางสอวางและลูก ๆ สมัยเรียนอยู่ชั้นประถมและมัธยม ส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาษาอังกฤษ และหนังสือเรียนภาษาจีนชั้นประถม สมุดที่ใช้จดและคัดลายมือด้วยปากกาคอแร้ง ขวดหมึกอินเดียนอิงค์ ปากกาหมึกซึมชนิดสูบหมึก โต๊ะทำกรบ้านไม้ชนิดมีฝาปิดเปิดเก็บหนังสือและอุปกรณ์

การเขียนได้ พร้อมเก้าอี้ไม้ ตามผนังห้อง แขนงใบ
ประกาศนียบัตร และใบปริญญาบัตร

ด้านหลังห้องทำการบ้านนี้เป็นห้องน้ำใต้บันได
มีประตูเข้าออกได้ 2 ทางอีกประตูหนึ่งเปิดไปสู่ห้อง
โถงกลาง เข้าใจว่าสำหรับแขก

ประตูด้านหลังห้องโถงมีบานต่อไปศาลาริมสระ
น้ำระหว่างทางชั้นบันไดชั้นบน วางเครื่องอัดผ้า ซึ่ง
มีที่ครวอีก 1 เครื่อง น่าจะเป็นของใช้สมัยคุณยาย
อิน ต้นบันได

ห้องน้ำห้องส้วมมีทั้งชั้นบนและชั้นล่าง ห้อง
ส้วมชั้นบนติดห้องนอนประธาน เป็นส้วมชักโครก
แบบโบราณ ชนิดถังเก็บน้ำอยู่สูงใต้เพดาน ติดผนัง
เหนือโถส้วมมีสายโซ่ด้านขวามือห้อยยาวลงมา เพื่อ
ดึงชักให้น้ำไหลลงมาทำความสะอาดโถ (ปลาย พ.ศ.
2558 ได้เปลี่ยนเป็นถังติดกับโถนั่งแล้ว

ห้องนอนชั้นบนมีเตียงนอนคู่ทำด้วยไม้ ตู้
เสื้อผ้าขนาดใหญ่เท่าขนาดความกว้างของห้อง สูง
พอแขวนชุดยาวได้ ติดกับห้องนอนมีห้องแต่งตัว
แบบยุโรป โต๊ะเครื่องแป้งมีกระจกเงา 3 บาน พับ
ได้ เป็นศิลปะแบบเดคโค สีไม้โอ๊กเข้ม ม้านั่งแต่ง
ตัวเข้าชุดกัน

ห้องโถงกลางวางจักรเย็บผ้ารุ่นเก่าที่ใช้เท้า
เหยียบ หน้ามุขชั้นบนเก็บอัฐิของบรรพบุรุษ ชาม
กระเบื้องเบญจรงค์ลายเทพนม ซึ่งเป็นสมัยปลาย
อยุธยา โถปริกกระเบื้องเบญจรงค์ลายน้ำยอดทอง
(ชูปทอง) และโถปริกแก้วหล่อสีเขียวยอดทองสมัย
รัชกาลที่ 5

ซ้ายมือเป็นห้องนอนคุณยาย (นางอิน ต้น
บันได) ซึ่งเป็นผู้ยกที่ดินผืนนี้ให้นางสาว โดยมี
เรือนไทยใต้ถุนสูงปลูกอยู่เดิม ในห้องมีเตียงนอน
เดี่ยวทำด้วยเหล็ก มีเสาหมั่ง 4 เสากางมุ้งแหวกไว้
วางสัปดาห์และพัด ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ต้องใช้เมื่อ
นอนกางมุ้ง มีหิ้งพระพุทธรูปบูชาสมัยอยุธยาตอน

ปลาย พระพุทธรูปเงินและบุทองสมัยรัตนโกสินทร์
โต๊ะเครื่องแป้งที่มีกระจกบานเดียว วางตลับเครื่อง
แก้วใส่เครื่องสำอาง ขวดน้ำหอม

อาคารหลังที่ 2 เป็นเรือนไทยไม้ 2 ชั้นไม่ได้ทาสี
แต่เคลือบน้ำมันทาไม้ มีรูปทรงและสถาปัตยกรรม
ใกล้เคียงกับอาคารหลังที่ 1 สร้างตั้งแต่ พ.ศ.2472
ที่ทุ่งมหาเมฆ แล้วรื้อมาเมื่อ พ.ศ. 2542 โดยย่อส่วน
ให้เล็กลง ตามพื้นที่ที่มีจำกัดซึ่งเดิมใช้เลี้ยงไก่และ
แพะ ห้องชั้นล่างประดับภาพเขียนสีน้ำมันและสีน้ำ
ชั้นบนจัดวางสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เคยเป็นของ
นายแพทย์ ฟรานซิส คริสเตียน ชาวอินเดียนซึ่งเป็น
สามีคนแรกของคุณแม่สำอาง สุรวดี จึงมีตำราและ
อุปกรณ์การแพทย์ที่ใช้ในคลินิกยุค พ.ศ.2468-2470
นายแพทย์ฟรานซิส คริสเตียน เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจ
ที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิค เชียงใหม่เมื่ออายุ 41 ปี

อาคารหลังที่ 3 เป็นตึกแถว 2 ชั้น เดิมเป็น
ห้องแถวติดต่อกัน 8 ห้องที่ให้คนเช่าอยู่ ได้รื้อผนัง
กันห้องออก ชั้นล่างจัดแสดงเป็นห้องครัวซึ่งยัง
คงมีเครื่องครัว เครื่องใช้ในการเก็บและประกอบ
อาหารสมัยนั้น เช่นเตาไฟชนิดใช้ฟืนยังมีซี่ไม้แบ่ง
ให้เห็น และมีเตาอังโล่ชนิดใช้ถ่านเตาเดียว และ
เตาเคลือบแผ่นกระเบื้องเซรามิกสีชนิดยืนทำอาหาร
ครกหินขนาดเล็กใหญ่ ไม่หินขนาดเล็ก ขนาดใหญ่
กระทะใบบัวสำหรับหุงข้าวขนาดใหญ่ ตู้น้ำแข็งไม้
กรูอะลูมิเนียม 3 ชั้น ไว้ใส่น้ำแข็งชั้นล่างและชั้นบน
มีฝาปิด เพื่อเก็บอาหารสดประเภทเนื้อสัตว์ชั้นกลาง
หม้อขนาดต่าง ๆ ลังถึงเล็กใหญ่ จานชามสังกะสี
เคลือบสีขาวบ้าง มีลวดลายจุดขนาดบ้าง ช้อนสังกะสี
เคลือบสีเขียวแสดงว่าเป็นจานชามช้อนสำหรับคน
รับใช้ เพราะต่างจากจานชามช้อนในห้องอาหาร
นอกจากนี้ยังมีกระต่ายชุดมะพร้าว กระชอนสาน
ด้วยไม้ไผ่ มีดทำด้วยเหล็กขนาดต่าง ๆ พิมพ์ขนม
ขวดไหลแก้วชนิดฝาแก้วจุกกลม ไม้พายกวนขนม

กระทะทองเหลือง กล่องไม้ขีดไฟที่มีตราอักษรจีน และตราพญานาค

อีกด้านหนึ่งจัดแสดงของสะสมเช่น กล่องขนมปังโลหะฬามีภาพถ่ายจากอังกฤษ ขวดเหล้ากล่องยาเส้นพร้อมไปป์ มิดโกน ไปสต์การ์ดไปรษณียบัตร โบโฆษณาสินค้า ยุค 2490 ไปสเตอร์ภาพยนตร์ เตารีดตราไก่มีหัวจุกที่ฝาเป็นตัวไก่ใส่ถ่านติดไฟ กรงสุนัขและแมว โดยเฉพาะแมวซึ่งเคยส่งประกวดได้รับรางวัลที่ 1 รางวัลที่ 2 และรางวัลชมเชย

ชั้นบนเป็นที่จัดนิทรรศการของเขตบางรัก แสดงความเป็นมาของบางกอกสมัยอยุธยาเป็นเมืองหลวง บางกอกเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญ ที่ชาวต่างชาติยุคแรกผ่านเข้าไปยังอยุธยา จนมาเป็นชุมชนนานาชาติบางรัก เป็นที่ตั้งของศาลากลางแห่งแรก ไปรษณีย์แห่งแรกของไทย ถนนสายแรก สถานกงสุลชาวยุโรปหลายชาติ โบสถ์สำคัญของศาสนาคริสต์ สุเหร่าแห่งแรกในบางกอก รถรางสายแรก รถรสป. ซึ่งเป็นรถประจำทางสายแรก บริษัทเดินเรือทะเล โรงแรมโอเรียนเต็ล เมื่อเริ่มสร้าง ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีรูปภาพและประวัติบุคคลสำคัญ ทั้งไทยและต่างชาติที่เคยอาศัยอยู่ในย่านบางรัก เช่น หลวงประดิษฐมนูธรรม ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ กัปตันจอห์น บุษ ผู้เคยรับราชการตำแหน่งเจ้าท่า นายแพทย์โรมัส เฮวาร์ด เฮย์ ผู้วางรากฐานการแพทย์และสาธารณสุขในไทย

อาคารหลังที่ 4 ชั้นล่างเป็นห้องสมุดเก็บหนังสือของรองศาสตราจารย์วราพร และเป็นทำงานของเจ้าหน้าที่นำชมพิพิธภัณฑ์ งานประชาสัมพันธ์และขายของที่ระลึก ร้านกาแฟเล็ก ๆ

ชั้นบนรองศาสตราจารย์วราพรขอใช้เป็นที่อยู่อาศัยขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ ปัจจุบันเสียชีวิตแล้วเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2560

ปัญหาและอุปสรรคบางประการของพิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก

เจ้าของที่ดินข้างพิพิธภัณฑ์ซึ่งเดิมให้โรงงานรีไซเคิลกระดาษเช่าพื้นที่ได้ขายที่ดินให้เจ้าของรายใหม่และเจ้าของรายใหม่ขออนุญาตกรุงเทพมหานครสร้างอาคารสูง 8 ชั้น การสร้างตึกดังกล่าวจะขัดแย้งกฎหมายของพิพิธภัณฑ์และอาจส่งผลถึงโครงสร้างของตัวอาคารอนุรักษ์ ที่ดิน 105 ตารางวา ราคา 40 ล้านบาท รองศาสตราจารย์วราพร สุรวดี ในฐานะที่เป็นประธาน “มูลนิธิอินสาร์ท-สอวง” และ “มูลนิธิหมอฟรานซิส คริสเตียน” ได้ใช้เงินของมูลนิธิบริจาคจำนวน 30 ล้านบาทเพื่อซื้อที่ดินแปลงนี้ แต่ยังคงขาดเงินอีก 10 ล้านบาทเศษ และจะต้องโอนเงินภายในวันที่ 2 กันยายน 2559 จึงได้ประกาศขอรับบริจาค ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้สนใจจำนวนมาก และสามารถรวบรวมเป็นเงินบริจาคได้จนครบโดยใช้เวลาประมาณ 2 เดือน ที่ดินดังกล่าวจัดทำเป็นที่จอดรถบัสนำเที่ยวขนาดใหญ่ได้ 2 คัน จอดรถยนต์สำหรับผู้มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ได้ 10 คัน มีลานอเนกประสงค์ชั้น 2 ทำเป็นส่วนพื้นที่สีเขียว เพื่อให้สามารถเดินชมทัศนียภาพโดยรอบ รวมทั้งมีร้านขายของที่ระลึกเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อหารายได้ โดยใช้เงินบริจาคส่วนที่เหลือในการปรับปรุง

คุณค่าและประโยชน์ของพิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก

พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอกจัดได้ว่าเป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต มีคุณค่า ในการเชื่อมต่อระหว่างอดีตกับปัจจุบัน สะท้อนการดำเนินชีวิตที่ฝ่าฟันความยากลำบากในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง (พ.ศ. 2484–2488) และระสนิยมที่ค่อนข้างไปทางโลกตะวันตกมากกว่า

คนเชื้อสายจีนในเขตเยาวราช สัมพันธวงศ์ยังคงผูกพันเหนียวแน่นกับวัฒนธรรมจีน ด้วยเหตุ

ที่เจ้าของดั้งเดิมมีพื้นฐานการศึกษาจากโรงเรียนคอนแวนต์และเจริญเติบโต อยู่อาศัยจนตลอดชีวิตในเขตบางรัก ซึ่งเป็นชุมชนที่มีฝรั่งชาติตะวันตกอยู่ร่วมสังคม และติดต่อค้าขายด้วยมากกว่าย่านอื่น พิพิธภัณฑ์แห่งนี้จึงเป็นแหล่งสำคัญในการช่วยถ่ายทอดเชื่อมโยงประวัติศาสตร์ความเป็นไปของคนบางกอกในเขตบางรัก ในช่วงอดีตกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

อัญชลี สุตธรรม

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี. (2541). **พระมหากษัตริย์ไทยกับการพิพิธภัณฑ์**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- คู่มือการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานครเขตบางรัก**. (มปป.) กรุงเทพฯ ฯ : เขตบางรัก “ธารน้ำใจบริจาค 10 ล้าน อนุรักษ์พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก,” (5 สิงหาคม 2559). **New 108**, หน้า 7.
- พันธุ์ทิพย์ ชีระเนตร. (10 พฤษภาคม 2559). “ตึกสูงรुकคิบพิพิธภัณฑ์บางกอก : เหตุเมินภูมิทัศน์ หรือ ความผิดพลาดของผังเมือง,” **มติชนรายวัน**. หน้า 17.
- เยาวนุช เวศร์ภาดา. (บรรณาธิการ). (2546). **เที่ยว 100 พิพิธภัณฑ์กรุงเทพ ฯ ปริมณฑล**. กรุงเทพฯ : แพลน วีดเดอร์ส.